

MORAŠICKÝ OBČASNÍK

obcí Morašice, Řikovice, Lažany a Višňáry

číslo 75 rok 2021

POPLATKY ZA PSY A ZA ODVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU PRO ROK 2022

Poplatek za odvoz komunálního odpadu je stanoven ve výši 700,- Kč/osobu. Zvýšení poplatků vychází z navýšení vynaložených nákladů. Celkové vynaložené náklady činí cca 1100,-Kč/osobu za rok. Zbýlých cca 400,- Kč/osobu doplácí obec ze svého rozpočtu.

Upozornění pro občany, kteří měli do letošního roku 50 % slevu z důvodů dopravy sběrné nádoby více než 100 m od místa pobytu. V příštím roce půjde pouze o úlevu ve výši 200,-Kč/osobu.

Poplatek za psa je stanoven ve výši **60,- Kč**. Za druhého a každého dalšího psa téhož držitele je **100,- Kč**.

Splatnost poplatků je 31. 3. 2022. Pokud celková výše poplatku přesáhne 800,- Kč, může být uhrazen ve dvou splátkách, a to do 31. 3. a do 31. 8. 2022.

Žádáme vás přednostně o platbu bezhotovostním převodem na účet obce č. 5321591/0100 s variabilním symbolem, který se skládá ze tří kombinací čísel:

- **za psa:** 1341 + 01 (Morašice), 02 (Lažany), 03 (Říkovice) a 04 (Višňáry) + číslo popisné XXX, pokud nemáte číslo popisné trojmístné, doplňte před čp. 0, např. u čp. 35 je to 134101035.

- **za odpady:** 1340 + 01 (Morašice), 02 (Lažany), 03 (Říkovice) a 04 (Višňáry) + číslo popisné XXX, např. u čp. 112 je to 134001112.

Pokud budete provádět úhradu za odvoz odpadu a úhradu za psa převodním příkazem, proved'te každou platbu zvlášť se správným variabilním symbolem, abychom si mohli správně platby přiřadit. Poplatky bude možné uhradit i **v hotovosti** na obecním úřadě a to **od února 2022**.

CENA VODY

Pro rok 2022 je **vodné 39,34 Kč** a **stočné 36,- Kč/m³**.

UPOZORNĚNÍ

Upozorňujeme občany, že kontejnery na sklo, papír a plasty byly přemístěny od obchodu k vratům do sběrného dvora.

ÚŘEDNÍ HODINY MEZI SVÁTKY

Úřední hodiny na obecním úřadě na konci roku:

pondělí 27. 12. 7.00 – 12.00 hod.

středa 29. 12. 7.00 - 12.00 hod.

Ostatní dny bude pro veřejnost zavřeno.

NOVÁ ZASEDAČKA

Ano, je to tak. Novou tvář letos dostala zasedací místnost na obecním úřadě. Rozhodli jsme se, že zasedačce dáme nový kabát. Oslovili jsme designérku paní Čambalovou, aby připravila návrh na kompletní interiér. Stavební práce provedla firma STAVITELSTVÍ JOKEŠ, spol. s r. o.

Nejprve musel být odstraněn starý strop, který nahradil nový ze sádkartonu. Rozvedlo se nové elektrické vedení, což měl na starosti pan František Ropek. Podlaha se srovnala samonivelační stěrkou, na kterou se nalepilo nové linoleum. Stěny místnosti dostaly nový nátěr. A mohlo se zařizovat. Zbývalo objednat a smontovat nové stoly a židle. Nové záclony a závěsy nám na potřebnou délku upravila paní Mlejnková, za což jí moc děkujeme.

A k čemu nám bude sloužit? Využívá se na zasedání zastupitelstva, může se tu konat vítání občánků, školení a snad někdy nějaké sousedské posezení. Jako je například Den matek, menší vánoční koncert, promítání a hlavně je tu i možnost si místnost zapůjčit na menší rodinné oslavy.

V průběhu rekonstrukce

Zasedací místnost v novém

NAŠI DŮCHODCI NA VÝLETĚ

Po dlouhé vynucené odmlce jsme uspořádali tradiční podzimní výlet důchodců, i když trochu netradiční. V pátek 15. 10. jsme se domluvili, že výlet přeci jen uskutečnime. Otázkou bylo kam, a jak to všechno bude s epidemiologickými opatřeními. Nápad tu byl hned, že se nemusí jezdit nikam daleko. Kolik z nás navštívil litomyšlský zámek? No, ruku na srdce, moc nás asi nebylo. Přes víkend jsme si to rozmysleli a v pondělí se začalo vše realizovat. Domluvit návštěvu zámku, zámeckého sklepení a Stanice HZS Litomyšl, samozřejmě nějaké posezení a zamluvit autobus. Rychle napsat pozvánky, ty roznést do schránek a ještě vyhlásit, aby se to vědělo.

Výlet se uskutečnil v úterý 26. 10. a možnost jet na výlet využilo 35 důchodců. Kvůli opatřením už nemohla probíhat prohlídka u hasičů ve vnitřních prostorách. Před stanicí nás přivítal velitel stanice Lukáš Faltys. Zajímavostí o provozu a zásazích hasičského záchranného sboru sdělil velitel směny pan Jaroslav Vejrych a dále hasiči Zdeněk Chadima a Jakub Sejkora. Předvedení techniky a poutavé vyprávění bylo zajímavé pro všechny.

Srdce pro Václava Havla v zámeckém sklepení

Na návštěvě u hasičů

V zámeckém divadle

Potom jsme se přesunuli k zámku, kde jsme prošli základní okruh – Zámek Valdštejnů. Tento okruh zahrnuje prohlídku prvního patra západního křídla zámku - předpokojí, audienčního sálu, zeleného a modrého salonu, pracovny hraběte, ložnice hraběcího páru, čítárny, biliáru, salonu hraběnky, ložnice pro hosty, kávové kuchyně s bydlením komorné. Na závěr okruhu jsme navštívili autentické domácí divadlo Valdštejnů-Vartenberků. V zámeckém sklepení jsme zhlédli srdce pro Václava Havla, sochy Olbrama Zoubka a už chystanou výstavu vánočních stromků s krásnými ozdobami.

Počasí bylo krásné, a proto kdo chtěl, mohl se projít i zámeckou zahradou. Potom jsme se sešli v nedaleké restauraci U Slunce, kde jsme měli pozdní oběd. K odpolední kávě se podávaly koláčky a trochu jsme pobesedovali. Doufáme, že jarní výlet by mohl být už bez tvrdých epidemiologických opatření.

LAMPIÓNOVÝ PRŮVOD

V úterý 26. 10. se uskutečnil lampiónový průvod. Podzimní počasí nám přálo. Mohli bychom říct, že bylo objednáno, nebo jsme měli prostě štěstí. Dny před průvodem byly totiž deštivé a větrné. Sešli jsme se na hřišti, kde se dětem rozdaly svítící náramky. Zkusili jsme také vypustit lampión štěstí. Pokus se ale nevydařil, což nám náladu vůbec nezkažilo. Vydali jsme se na tajuplnou cestu směrem ke hřbitovu, kterou lemovaly svíčky a strašidla. V parku před hřbitovem na nás čekal první poklad, který měl jednu záludnost - hlídal ho duch nebo strašidlo... Děti byly odvážné a pro poklad si došly, ani se moc nebály. Průvod pokračoval přes Hřbitovni kvítí na náves, kde se děti dožadovaly dalšího živého ducha. Pod školou na nás čekal další poklad. Z nové kostelní zdi nás sledovala dvě strašidla. Další cesta průvodu vedla pod Rychtu směrem na sídliště, kde nás vystrašil kostlivec a překvapila krásná výzdoba. U obecního úřadu byl svítící hrnc s pokladem.

Náš průvod končil tam, kde začal - na hřišti. Děti přednesly kouzelné zařkávadlo a najednou se rozzářilo nové osvětlení fotbalového hřiště. Děti se s radostí proběhly po osvětleném hřišti. Nechtělo se jim vůbec domů, dokud duch nevytvořil znovu tmu. A kolik se nás vlastně sešlo? Účast byla hojná. Skoro 50 dětí od těch nejmenších v kočárku až po velké školáky a jejich rodiče, babičky i dědečky. Na tak dlouhý průvod byl opravdu krásný pohled.

Moc děkujeme všem, kdo přišli a strávili s námi příjemné skoro dvě hodinky. Je to pro nás odměna, když mají děti úsměv na tváři. Za rok se na vás opět těšíme!

Klub Maják

CASTELFIDARDO - CENTRUM AKORDEONU A HLAVNÍ MĚSTO HUDBY

Od 28. 9. do 2. 10. hostilo slunné městečko v Itálii více než 200 hudebníků z 20 zemí a program s více než 60 akcemi včetně koncertů, soutěží, prezentací, seminářů, setkání a výstav. Castelfidardo - zde se konal PIF 2021, nejvýznamnější akordeonová soutěž na světě pro historii, tradici, kvalitu a postavení umělců, kteří se postupem času o to zasloužili. Mezinárodní akordeonová soutěž dosáhla svého 46. ročníku a znovu udivovala a opět ožila po loňském vydání v on-line podobě. A na této akci reprezentovala Českou republiku a ZUŠ Hlinsko Daniela Váňová a ve své kategorii se jako jediná Čech umístila na 4. místě.

Soutěže byly rozděleny do několika sekcí podle žánrů. Od jazzu po elektroniku, od klasické po světovou hudbu. Bitva mezi účastníky byla rozdělená také podle věku. O výsledcích rozhodovala mezinárodní porota, které předsedal akordeonista a skladatel Corrado Rojac. Do organizace PIF 2021 se zapojilo 42 místních společností vyrábějících akordeony a Daniela měla možnost nejen navštívit dvě z nich (PIGINI a BUGARI), prohlédnout si výrobu, ale i vyzkoušet hru na jejich momentálně nejlepší hudební nástroje. A jako malý dárek od majitelky Francescky Pigni dostala možnost nafotit reklamní foto pro značku PIGINI. Za tímto úspěchem je ukryta tvrdá šestiletá každodenní práce, o které skoro nikdo neví.

Ladislava Váňová

PATNÁCTÝ ROČNÍK FESTIVALU HUDBA POMÁHÁ PODPORUJE TOMÁŠKA Z MORAŠIC

Ač nastalo sychravé a trochu pochmurné počasí, morašický kostel se v neděli 21. 11. opět rozzářil a rozezněl vánočními tóny. Brzy po setmění se začal plnit malými i velkými, místními i přespolními, a sešly se zde všechny věkové generace. V rámci patnáctého ročníku festivalu Hudba pomáhá zde totiž proběhly dva koncerty, kde se poprvé představil Hudbí komorní orchestr a sbor.

Jak je již zvykem, v Morašicích je o koncerty festivalu Hudba pomáhá vždycky velký zájem, a právě proto se pořádají hned dva za sebou. Letos byly ale speciální ještě z jednoho důvodu. Podporovanou rodinou se totiž stali Lněničkoví, kteří v Morašicích bydlí, a mnozí z místních je tedy dobře znají. Jejich syn Tomášek se potýká s Duchennovou svalovou dystrofií, která ho upoutala na invalidní vozík.

Již dlouho před začátkem koncertů se u kostela scházeli první návštěvníci, kteří se na vystoupení hudebníků velice těšili. Jakmile vstoupili do vánočně vyzdobených prostor, dýchlá na ně příjemná atmosféra, která radost ze společného setkání příznivců benefičního festivalu ještě umocnila. A nadšení bylo cítit také ze strany organizátorů.

„Dobrý večer! Měl jsem intenzivní pocit, že jsem tu byl včera. Ale ono je to vlastně tak dávno. Pro nás byly dva poslední roky velice zvláštní. Do poslední chvíle jsme nevěděli, zda přijdete a kolik vás bude. Jsme rádi, že vás tu vidíme a že se tu s vámi můžeme setkat. Doufáme, že dnešní večer bude příjemným zážitkem, ačkoliv hezké zážitky nás všechny v posledních letech stojí větší úsilí,“ přivítal návštěvníky Karel Telecký.

Pak se již na pomyslném pódiu objevil Hudbí komorní orchestr a sbor, což je parta muzikantů z Litomyšle a okolí, kteří se pro letošní ročník spojili do jednoho velkého tělesa. Kromě skupiny Parkoviště pro velbloudy se tak návštěvníkům představili třeba jejich kamarádi z dalších kapel nebo učitelé ZUŠek se svými žáky, a bylo rozhodně o co stát.

Hudebníci předvedli nejen vánoční písně, ale i různé moderní melodie. V očích posluchačů bylo jasně vidět, jak moc se těší z přítomného okamžiku a že je koncert zahřál u srdce. Spousta z nich se pohybovala do rytmu, někteří si zpívali společně s hudebníky a jiné koncert dokonce přivedl až k slzám. Také vystupující si ale možnost koncertovat náležitě užívali.

Návštěvníkům obou koncertů se navíc představila i podporovaná rodina. Zatímco maminka Jana popsalá onemocnění, kterým Tomášek trpí, tatínek Petr vysvětlil, k čemu poslouží letošní výtěžek: „Aktuálně máme obyčejné osobní auto, takže přesuny Tomáška do školy nebo na rehabilitace jsou náročné. Proto bychom rádi pořídili speciálně upravenou dodávku, která má vzadu vyklápěcí plošinu. To nám cestování výrazně usnadní.“

Kromě peněz, které se podařilo získat při prodeji vstupenek, na konto Lněničkových přispěla také obec Morašice, a to částkou 35 000,-Kč. Během druhého koncertu pak Tomáškoví předali šek na 6 000,- Kč také zástupci Základní školy v Morašicích. Vybraná částka tak po vystoupení Janka Ledeckého, které letošní ročník festivalu zahájilo, a po dvou morašických koncertech činila krásných 208 460,- Kč.

Barbora Košňarová, tisková mluvčí benefičního festivalu Hudba pomáhá

PODĚKOVÁNÍ

Rádi bychom chtěli moc poděkovat všem, kdo nás přišel podpořit na koncertech Hudby pomáhá. Děkujeme celému jejich týmu, Obci Morašice a ZŠ Morašice za krásné překvapení. Velice si vážíme vaší podpory.

Lněničkoví

ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

Na neděli 28. 11. připadla první adventní neděle, na kterou se většinou rozsvěcují vánoční stromy ve všech vesnicích, městech i zemích. Ani u nás to nebylo jinak. Z důvodu covidových opatření okolní vesnice většinou rušily tradiční rozsvěcení. I my jsme zvažovali variantu, že by se vánoční strom rozsvítil při koledách linoucích se z místního rozhlasu jako vloni.

Ale nakonec nás přemohl sentiment a po roční odmlce jsme se opět mohli sejít před obecním úřadem. Vždyť pěvecký sbor pod vedením paní Moniky Sychrové se připravoval měsíc dopředu a moc se na tuto chvíli těšil. Z důvodu karantén a nemocí se ale nemohli zúčastnit všichni, kteří pilně cvičili.

Naši malí zpěváčci

Než se však strom rozsvítí, musí se vše připravit. Vyzkoušet osvětlení, uklidit, připravit osvětlení na čekárně, požádat o ozvučení, upéct a ozdobit perníčky, které se letos musely zabalit. A také najít recept na dobrý vánoční punč (tento rok nealkoholický) a uvařit ho. Všem pomocníkům moc děkujeme.

Pomalou se setmělo, vše je připraveno, nádherná atmosféra na nás dýchá. Sbor má poslední zkoušku, pomalu se scházejí občané a je to tu. Pan starosta nás přivítá a popřeje krásné chvíle. Začnou hrát klávesy, děti zpívají. No nádherná, a pak přistoupí dva andělé se svíčkou, počítáme čtyři, tři, dva, jedna a strom svítí. Všichni jsou spokojeni, že zas můžeme zažít tyto chvíle. A je konec. Punč vypitý, písničky zazpívány a pomalu se všichni rozcházejí. Letos jsme měli sněhovou nadílku, kterou si děti plnými doušky vychutnávaly a užily po svém. Vše poklidit a teď se už každý večer můžeme dívat na náš strom a čekat až nastanou vánoční svátky. Ještě jednou všem děkujeme za krásné chvíle.

Perníčky a punč - to nesmí chybět!

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2022

Za okny to tak nevypadá, ale pomalu se nám blíží Tříkrálová sbírka 2022. Návštěvu vašich domovů v rámci Tříkrálové sbírky plánujeme na sobotu **8. 1. 2022**. Tak jako loňský rok, v současné chvíli nedokážeme předpovědět, jakou formu Tříkrálová sbírka bude mít. Rádi vás opět navštívíme ve vašich domácnostech nebo tříkrálové pokladničky najdete na vybraných místech v Litomyšli a v okolních obcích. Nechceme se v žádném případě ochudit o milá, byť krátká setkání a zvláště o přání štěstí, zdraví a požehnaní do roku 2022, která koledníci do vašich domovů tradičně přinášejí, přesto budeme respektovat aktuální vládní nařízení.

Minulý rok Charita Česká republika spustila možnost přispět na Tříkrálovou sbírku pomocí ONLINE koledy - děti sice nepřišly k vašim dveřím, ale zazpívaly online a za váš příspěvek jste dostali tradiční kalendář a samolepku na dveře. Tato možnost bude i letos, mimoto bude možné přispět pomocí dárcovské SMS, přes platební bránu či bankovní účet (více na www.trikralovasbirka.cz).

V loňském roce jsme vybrali v Litomyšli, v okolních obcích a od on-line dárců krásných **408 628,- Kč!** Výtěžek putoval především na provoz **Domácí hospicové péče na Litomyšlsku**. Stejný záměr máme i letos. Dále půjde výtěžek na podporu rodin s dětmi v nepříznivé situaci k zajištění školních a kompenzačních pomůcek či k spolufinancování lyžařských výcviků a letních táborů.

Děkujeme už nyní všem, kteří se do sbírky zapojí a přispějí na dobrou věc. Více informací o Tříkrálové sbírce najdete na našem webu: <https://litomysl.charita.cz/trikralova-sbirka/> nebo u koordinátorky Tříkrálové sbírky - Ing. Veroniky Peterkové (tel. 733 741 091, e-mail: dobrovolnik@lit.cz).

Děti se jako i loňský rok budou moci zapojit do výroby **originální tříkrálové tašky** - více informací najdete na našem webu nebo Facebooku. Odměna pro všechny tvůrce je jistá!

Ing. Veronika Peterková, Farní charita Litomyšl

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2022
Každá koruna pomáhá

MORAŠICE, ŘIKOVICE, LAŽANY, VIŠŇÁRY – 8. ledna 2022
ZÁMĚR SBÍRKY

- 👑 financování domácí hospicové péče poskytované lidem na Litomyšlsku
- 👑 pokrytí provozu Dobrovolnického centra
- 👑 podpora rodinám s dětmi v nepříznivé situaci (nákup pomůcek atd.)
- 👑 mimořádné situace (povodně, požáry atd.)

KONTAKT – Ing. Veronika Peterková, 733 741 091, dobrovolnik@lit.cz

www.trikralovasbirka.cz
www.facebook.com/trikralovasbirka

ROZHOVOR S JARMILOU ŠIKLOVOU

Jistě jste si všimli, že na obci někdo chybí. Ano, paní Šiklová skončila a nyní si už užívá zaslouženého důchodu. Poprosili jsme ji o malý rozhovor a položili pár otázek k jejímu působení na našem obecním úřadě.

Jak dlouho jsi na obci v Morašicích pracovala?

Na obecní úřad, ještě do staré budovy Morašice čp. 94 (bývalá kampaňka, se suchým záchodem), jsem nastoupila 2. 1. 1992, v lednu by to bylo 30 let.

Bylo to Tvoje jediné zaměstnání?

Po střední škole jsem pracovala v Zemědělském družstvu Růžový palouček Morašice v kanceláři, a to i po mateřské dovolené.

Co Tě na práci nejvíce bavilo?

Práce na obecním úřadě je hodně různorodá, a proto mě i bavila. Každý den byl jiný, naplánovala jsem si nějakou práci a ve výsledku na ni třeba vůbec nedošlo, protože se muselo řešit něco důležitějšího. Tato práce je také hodně o komunikaci s lidmi.

Na obci se vystřídal hned několik starostů. Kolik jich bylo a jak na společnou spolupráci vzpomínáš?

Za tu dobu se vystřídali 4 starostové a 1 starostka. Myslím si, že jsem se všemi vycházela dobře.

Jak se změnila práce na obecním úřadě během Tvého působení?

Hodně. Když jsem nastoupila, tak se vykazovaly příjmy a výdaje ručně do tabulek a ty se posílaly poštou na Okresní úřad Svitavy. Poté se to zpracovávalo na počítači a disketa s výkazy se každý měsíc vozila do Svitav. Počítačových programů přibývalo a různých agend také. Na práci s počítačem jsem neměla žádná školení. Někdy to byl velký boj, ale pomáhaly jsme si s děvčaty z okolních obcí a společně to zvládaly. Nyní by to už bez počítače nešlo.

Bude Ti chybět obecní rozhlas? Vždyť Tvůj hlas zněl obcí skoro každý den.

Možná. Když jsem se to učila, tak mi jedna paní říkala: „Musíš to říkat jako básničku!“ Tak se mi to snad podařilo.

Čím jsi chtěla být jako malá?

Neměla jsem vysněné žádné povolání, nakonec mi byla v 9. třídě ze zdravotních důvodů doporučena ekonomická škola.

Máš nějaký úsměvný zážitek z obce?

Na obec přišla jednou jedna paní z Morašic a dožadovala se, abych jí pustila obecní rozhlas, že lidem zazpívá. Těžko se jí vysvětlovalo, že to nepůjde.

Co se Ti nejvíce v naší obci líbí?

Chtěla bych moc pochválit naše vietnamské spoluobčany Hanu a Tonyho, majitele obchodu, kteří veškerý svůj čas věnují nám zákazníkům, a to i o víkendy.

Chtěla bys v obci něco změnit?

Mrzí mě, že v naší obci se lidé málo zapojují do společenského dění. A když se něco chystá, tak vždy to je stejná skupina lidí.

Jaké máš plány do budoucna a na co se těšíš?

Představovala jsem si, že až půjdu do důchodu, tak budeme s manželem hodně cestovat, setkávat se se známými na veteránských akcích, tančit. Teď, v covidové době, je vše jinak. Tak budeme zase chodit, jako vloni, na procházky po okolí. Ráda fotím a v tom bych se chtěla zdokonalit. Také se těším, až se budu více věnovat vnoučatům. Jsem doma měsíc, a jak důchodci jistě ví, nemám vůbec volný čas.

Máš už napečené cukroví a nakoupené dárky?

Napečené cukroví nemám a dárky u nás nosí Ježíšek :-). Ale vyrobila jsem si novou vánoční výzdobu a z toho mám radost.

Jarmile moc děkujeme, že si na nás udělala čas. Rovněž jí patří velké díky za její dlouholetou práci na obecním úřadě. Přejeme jí, ať si nové životní etapy užívá plnými douškami.

ZAPOMENUTÉ OVOCE?

Panenské české

Posledně jsme si představili velmi starou a dnes v našem kraji dosti vzácnou letní hrušku Muškatečku šedou, proto nyní nastal čas opět zaměřit do království jablek. Kdybychom chtěli zvolit jablko, k němuž by se hodilo přívěsk nejčastější, patrně by nebylo možno zvolit jiné odrůdy, než je Panenské české.

O jeho původu mnoho se neví, pouze že pochází z Čech a že se tu pěstuje od pradávna. Říha v Českém ovoci píše, že snad není jediné zahrady, jediného stromořadí, kde by se alespoň jeden strom této odrůdy nenalézal. I dnes po 100 letech to stále platí přinejmenším, pokud jde o aleje. V zahradách Panenské muselo nutně ustoupit odrůdám jiným.

Jablko je to pěstitelsky poměrně nenáročné, i proto doznalo takové obliby. Uspokojivě roste i plodí ve všech polohách k pěstování jablek vhodných. Strom je růstu zdravého a bujného, roste pěkně do výšky a vytváří mohutnou vysoce kulovitou korunu. Až u starších stromů se větve poněkud rozkládají. Na bázi koruny i na starších větvích dochází pravidelně ke značnému obrůstání, proto jsou řezem neudržované stromy

zpravidla dosti přehuštěné. Díky tomu lze někdy stromy Panenské poznat už z dálky. Plody jsou malé až střední, velmi charakteristické svým kuželovitým, soudkovitým či vejčítým tvarem. Sytě červeným zbarvením plody hned každého upoutají. Někdy je barva rozmytá v souvislou červen, někdy jsou plody spíše žlhané, v závislosti na oslunění. Rovněž se za dobu pěstování této odrůdy vyštěpilo množství lokálních variant, mezi nimiž jsou drobné rozdíly ve vlastnostech stromu i plodu. Jablko je to šťavnaté, sladce navinulé, ve správné zralosti s charakteristickým malinovým aroma. Plody nedrží příliš dobře na stromě, proto můžeme už od října vídat příkopy u silnic plné nádherně vybarvených drobných jablíček, která v zelené trávě vyložené svítí. Sklízet je ho nejlépe na přelomu září a října, kdy je už dostatečně vyzrálé, a ještě nezačalo příliš propadávat. Uplatní se jako stolní odrůda i jako jablko hospodářské, kupříkladu pro moštování. Nevýhodou je drobná velikost plodů a horší skladovatelnost, neboť bez ztráty chuti se udrží maximálně do prosince. Poté, ač jsou plody na první pohled netknuté třeba i v květnu, ztrácí na chuti i na šťávě.

Panenské české se dosud vyskytuje takřka ve všech starších jabloňových stromořadích v okolí Morašic. Asi nejvyšší koncentrace stromů je v aleji mezi Václavkami a Jiříkovem.

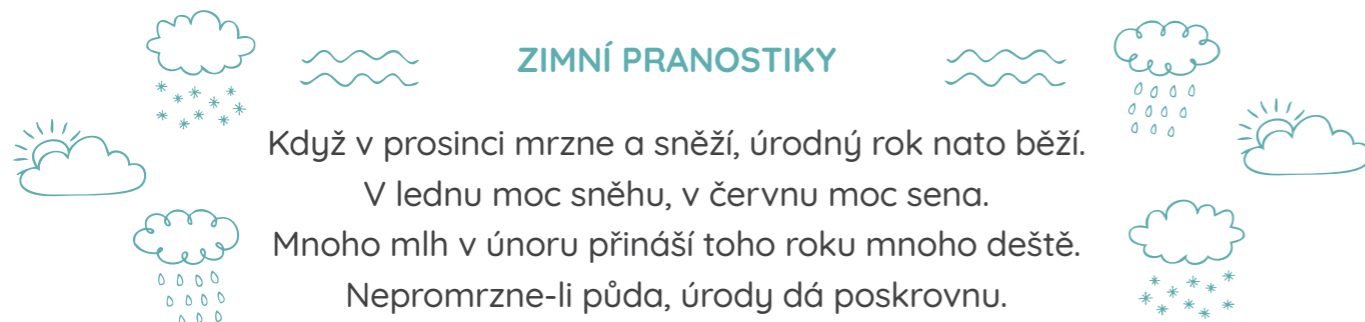
Petr Zehnálek ml.

Typicky vybarvené plody Panenského českého

Mohutné Panenské české v plném květu na mezi mezi Říkovcemi a Višňáry

HOUBY MORAŠICKÉHO PARKU

Muchomůrky

Všichni už ze školních škamen známe muchomůrky. Ovšem není muchomůrka jako muchomůrka. O zelené, červené a třeba růžovce neboli masákově dobře víme. Pojďme si ale představit i některé další, vždyť rostou hned za našimi prahy.

Muchomůrka tygrovaná

(Amanita pantherina)

Pravidelně se v parku vyskytuje muchomůrka tygrovaná. Klobouk má světle až čokoládově hnědý s nápadně kontrastujícími bílými šupinkami. Prstýnek na třeni je ze svrchní strany hladký a na bázi třeně je výrazný límeček coby zbytek plachetky obalující mladou plodnici. Tento druh je v parku vázán na lípu podobně jako naprostá většina ostatních tamních hub. Jinak ho ale můžeme nalézt v našem kraji roztroušeně pod různými listnáči i jehličnany. Muchomůrka tygrovaná se nebezpečně podobá dobře známým muchomůrkám růžovce (Amanita rubescens) a šedivce (Amanita spissa), které se v parku také občas objeví. Obě mají prstýnek ze svrchní strany rýhovaný a chybí jim límeček na bázi třeně. Růžovka navíc má narůžovělou dužninu. Muchomůrka tygrovaná je určitě nejedovatější houbou v našem parku nalezenou, proto by ji každý měl dobře znát. Otrava touto houbou není za běžných okolností smrtelná, ale postižený pod vlivem této houby nekontroluje své chování, a tudíž může být nebezpečný sobě i svému okolí.

Muchomůrka tygrovaná...

...a pro srovnání muchomůrka šedivka

Muchomůrka ježohlavá

(Amanita echinocephala)

Asi jedním z nejvzácnějších druhů, který se v parku vyskytuje, je muchomůrka ježohlavá zařazená do Červeného seznamu hub ČR v kategorii EN (ohrožený druh). Je to mohutná nápadná muchomůrka s šedobílým kloboukem pravidelně pokrytým jehlancovitými bradavkami. V celé naší oblasti je tento druh velice vzácný a ani v parku plodnice nevyrostou každý rok. Proto je opravdový svátek na ni natrefit. Rozšířenější je tento druh v teplejších krajinách našeho státu, proto je výskyt v naší obci spíše na okraji jejího přirozeného areálu. Obvykle se tato muchomůrka uvádí jako nejedlá.

Muchomůrka ježohlavá

Muchomůrka šiškovitá

(Amanita strobiliformis)

Další muchomůrka je souputnice muchomůrky ježohlavé, neboť má podobné nároky na stanoviště a koneckonců je jí i docela podobná. V tomto případě musím ale trochu podvádět. Tato muchomůrka v Morašicích sice roste, ale pod velkou lípou na návsi. Nicméně v parku by se rovněž mohla snadno vyskytnout. Podobně jako ježohlavá netvoří plodnice zcela pravidelně, takže lze vždy mluvit o štěstí, zachytíme-li ji. Proto je docela možné, že už ji v parku máme a jde jen o to, trefit se do toho správného týdne, kdy vyrostou plodnice. Muchomůrka šiškovitá je nezaměnitelná pro svoje velké nepravidelné šupiny na klobouku. Jinak je to také druh se značně mohutnými plodnicemi zbarvenými bíle až šedobíle. V názoru na jedlost je dostupná literatura nejednotná. V každém případě bychom ale tuto houbu a její stanoviště měli spíše chránit.

Muchomůrka šiškovitá

Petr Zehnálek ml.

ČINNOST SOKOLA

Alespoň druhá polovina roku 2021 probíhala z pohledu moravského Sokola obvykle, přes týden se na hřišti trénovalo a o víkendech byla k vidění utkání všech kategorií. Muži ukončili podzim v okresním přeboru na 4. místě, ke kterému jim pomohli hlavně venkovní výsledky. K lítosti diváků i hrajícího trenéra Martina Ropka se doma ztrácely body jak se soupeři z dolní poloviny tabulky, tak s hlavními rivaly, kteří skončili před nimi. Jejich případné jarní pronásledování bude určitě vyžadovat zlepšení tréninkové morálky. Obě žákovské kategorie, které mají na starost Miloš Kopecký a Vojtěch Andrlé, nejen hrály, ale i střídavě trénovaly společně s Horním Újezdem. Starší žáci po stoprocentní bilanci z nedokončených sezón okusili

letos hořkost jedné porážky, ale herně i výsledkově patří do špičky své soutěže a přezimují na 2. místě. Mladším žákům patří dokonce příčka nejvyšší. Starší přípravek za celý podzim prohrála pouze dvakrát a ovládla tak většinu turnajů. I bez gólů Daniela Válka, který nám zkouší dělat dobré jméno v nejvyšší soutěži ve Vysokém Mýtě. Mladší přípravek měla bilanci ve svých zápasech vyrovnanou, ale i to je vzhledem k ročníkovému rozložení nutno ocenit. Poděkování za přípravku patří Martinu Kovářovi a Jiřímu Famfulíkovi, který ještě jednou týdně stíhal probouzet chuť k pohybu a fotbalu i u předškolních dětí. Pro následující rok si přejeme hlavně to, aby po dvou ztracených jarech byla možnost v naší činnosti pokračovat.

Václav Štancil

VIŠŇÁRY

STÁLE POKRAČUJEME

Při letošní opravě mostu ve Višňárech realizační firma musela pokácet několik stromů. Rovněž byla nařízena nová výsadba. U zastávky se změnil nájezd na pole a tím se otevřel prostor na terénní úpravy u zastávky. Poprosili jsme o odbornou pomoc paní inženýrku Břeňovou. V projektu byl navržen pouze travnatý pás, ten byl ale doplněn o tři nové stromy a jaké? Přeci o višně, které do Višňárů bezpečy patří.

A další čtyři stromky švestek – slivoní jsou vysázeny směrem na Osík.

OBRAZY MINULOSTI

Navazuji na článek v moravském Občasníku, který napsala má malá milá sousedka Vendulka Klejchová o Lažanech a Kleichovu rodu. I já se cítím jako potomek jedné větve tohoto rodu. Bratr slavného exulanta Václava Klejcha Martin měl dvě dcery, jež jednu si vzal Tobek z čísla 14 a přiznal se na statek číslo 2. Toto se událo v polovině 18. století. Od té doby hospodařili na tomto statku Tobkovi. Můj dědeček Karel Tobek (1894-1979) byl šestým hospodářem v pořadí, protože oba bratři František i Josef padli ve světové válce.

Jména Klejch a Tobek se vyskytují v celých východních Čechách v různých kombinacích. Například v Lažanech za mého dětství byli čtveřerobníci, hostinský byl Klejch. Moji babičce se říkalo panimáma Klejchová, ačkoliv byla Tobková. Klejchovi byli v Morašicích, Dolním Újezdě apod.

Já jsem se ve svém životě setkal v cizině i s těmito jmény. Například jeden z manažerů přední optické firmy v Mnichově se jmenoval Helmut Tobek. Jeho prarodiče pocházeli z Absdorfu, Opatova u Svitav. Po válce byli odsunuti do Bavorska. Byl to zajímavý příběh jeho a jeho rodiny, kdy se prakticky z ničeho vypracoval do významného postavení.

S druhým jménem Klejch jsem se setkal jako mladý student v roce 1969 ve Vídni, kde jsem byl v červenci toho roku na stáži u elektrických podniků města Vídně. Jeho rodina vlastnila ve čtvrti Favoriten u jižního nádraží řeznictví, vývařovnu a lahůtkářství. Jmenoval se Franz Klejch a pocházel z Literbachů, dnešní Čisté. Jeho rodina byla židovského původu a před nacisty emigrovala do Argentiny. Po válce se vrátili do Rakouska. Jeho bratr zůstal v Argentině a má tam farmu na chov dobytka. Jméno Klejch je tedy i za oceánem. Také mi vyprávěl, jak chodil s dědečkem do synagogy v Litomyšli, která jak známo byla za války vypálena a posléze zbourána.

Karel Tobek (1894-1979) ve stáří, dědeček Karla Zedníčka

S tímto pánem i více s jeho synem jsem navázal docela přátelský vztah. V neblahém roce 1969 oni oba podporovali české emigranty, kteří byli přechodně ve Vídni. Tenkrát byla situace velmi neutěšená, kdy ve Vídni bylo asi 10 tisíc československých občanů, kteří spali ve stanech u Dunaje a čekali na vízum do Austrálie nebo do JAR. Právě tito lidé chodili k panu Klejchovi na polévky a Eintopf (levné jídlo z jednoho hrnce). Já jsem tam chodil také, ale panu Klejchovi jsem pomáhal s roznáškou a v kuchyni. Já jsem se v srpnu vrátil do vlasti, měl jsem různé plány po ukončení studia, které bylo v listopadu. Avšak v říjnu režim zavřel hranice a bylo po plánech.

Ing. Karel Zedníček, CSc.

Rodina Tobkova, 1907 nebo 1908, úplně vlevo Karel Tobek jako dvanáctiletý nebo třináctiletý chlapec

TRADIČNÍ POSVÍCENÍ

Letošní posvícení jsme pojali jinak než v předchozích letech. Jarní sousedské posezení se bohužel nemohlo kvůli pandemii uskutečnit, tak jsme využili podzimního termínu posvícení 10. 10. Celou slávu jsme zahájili v kapličce. Od 14 hodin se konala posvícenská mše, za kterou děkujeme knězi Karlu Dvořákovi. Následně jsme se přesunuli do bývalé školy, kde se konalo sousedské posezení s vystoupením říkovických dětí. Už měsíc dopředu se děti scházely, aby nacvičily hudební vystoupení. Celý program se nesl ve znamení lidových a tradičních českých písniček. Někteří malí odvážlivci si troufli i na sólo nebo taneční vystoupení. Ale ani dospělí nezůstali pozadu. Svým spoluobčanům přednesli básničku nebo zahráli legrační scénku. Maminkám a Vaškovi Tobiškově děkujeme za pohoštění. Toto příjemné setkání se spoluobčany sklídilo opět pozitivní ohlasy a po dlouhé době zákazů jsme všichni byli velmi rádi, že se vidíme.

LAMPIÓNKY A LUCERNIČKY ROZSVÍTILY VESNICI

V podzimní podvečer 6. 11. jsme se sešli s lampiónky a lucerničkami na novém sídlišti. Celý takto nádherně osvětlený průvod občanů prošel obcí. Příjemná zastávka byla u Tašnerů, kteří na nás čekali před domem na lavičce. Samotné setkání se stalo pro obě strany velmi krásným zážitkem. Po dorážení do cíle jsme zapálili svíčku u pomníku padlých. Po uctění jejich památky jsme se přesunuli do bývalé školy, kde bylo přichystáno občerstvení a sladká odměna pro děti.

Na program také bylo promítání dvou videofilmů o Řikovicích. První z nich se zaměřilo na přírodní živly, které v historii navštívily naši obec. Druhé video se věnovalo letošním akcím a významným událostem v Řikovicích. Po skončení celého programu jsme se všichni opět těšili, že se zase koncem měsíce potkáme u našeho vánočního stromčku.

ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMKU

Po roční přestávce říkovické děti začaly od října opět trénovat vánoční vystoupení, abychom společně mohli zahájit adventní dobu. Letos měly svoji pěveckou premiéru i maminky, které si připravily dvě vánoční písničky. Děkujeme také Kristině Slezáčkové, která zpestřila program dvěma anglickými skladbami.

Celou dobu našich příprav jsme se obávali, zda vůbec oblíbené rozsvícení bude možné uskutečnit. Nakonec, za splnění přísných epidemiologických pravidel, se akce konala, i když s několika absencemi kvůli karanténám v řadách zpěváků. Alespoň touto cestou děkujeme Verunce a Víťovi Jarešovým, Šárce a Káje Řihovým, Honzíkovi Nováčkově a maminkám Veronice Jarešové a Arance Nováčkové za účast na zkouškách. Také děkujeme zúčastněným zpěvačkám a zpěvákům za krásné navození vánoční atmosféry. Rovněž patří velké díky všem organizátorům této akce, kteří se podíleli na přípravách.

OBLÉKÁME DO UNIFORMEM DALŠÍ ŽENY

Koncem listopadu byly zakoupeny obcí Morašice další dvě hasičské uniformy pro ženský dobrovolný hasičský sbor.

Náš dobročinný „obchůdek“

Pro návštěvníky bylo připraveno pohoštění, které muselo a samozřejmě splňovalo přísná epidemiologická pravidla. Nejen maminky, ale i šikovní muži z naší vesnice se zapojili do výroby adventních věnců a vánočních svícňů, které jsme připravili pro návštěvníky.

Na základě krásných zážitků z koncertů Hudby pomáhá jsme se také rozhodli podpořit našeho spoluobčanka Tomáška Lněničku z Morašic. Celý výtěžek z říkovického rozsvícení stromčku darujeme právě Tomáškově a jeho rodině skrze Hudbu pomáhá. Jsme moc rádi, že jsme dokázali v Řikovicích vybrat neuvěřitelných 21 000,- Kč.

PÁR SLOV ZE ŠKOLY

Advent je období čtyř neděl před Štědrým dnem. Je to doba rozjímání, dobročinnosti, doba zklidnění. Přes všechny karantény a všechna možná proticovidová opatření se snažíme zachovat ve škole příjemnou atmosféru a všechna adventní poselství.

První adventní divadelní představení věnované Barborkám bylo i bohužel posledním. Alespoň na velkém svátečním stole každý den rozsvěcujeme adventní svícen a nejen ten, ale i spoustu světýlek kolem školy i v ní. Doba zklidnění jsme si užili na třídních vánočních dílnách, kde byla vyrobena spousta zajímavých betlémů, svícňů, kouzelných oříšků...

Naše vánoční zákoutí

Barborky

Adventní vystoupení

Doba dobročinnosti se odrazila na koncertu Hudba pomáhá, kdy děvčata předala rodině malého Tomáše šek v hodnotě 6 000,- Kč získaných sběrem starého papíru.

Zatím k poslední tradiční akci patří Mikuláš. Devátá třída proměnila svoji třídu v pěkně strašidelné peklo. Každá třída mohla do pekla nakouknout, ale drobné sladkosti nebyly zdarma, protože děti musely čerty oběhřát v těžkých úkolech.

Andělé...

...a čerti

Ráda bych připomněla i podzimní čas. Začnu logikou. Žáci 2. až 9. třídy se zapojili do logické olympiády. Z ní nejlépe vyšla v mladší kategorii Eva Žůrková a ve starších Rost'a Dušek, který se v krajském kole umístil na krásném 16. místě. Náročnou logickou soutěž „BR-LOH“ si vyzkoušelo několik žáků 9. třídy. Myslím, že si ji užili žáci i někteří rodiče. Velice dobře si vedl i Matěj Štěpán v přírodovědném klokanu. Úspěšní byli i účastníci krajského kola Zlatého listu, kde žáci 6. třídy získali 1. místo a tým ve složení žáků osmé a deváté třídy získal 4. místo.

K prvním velkým školním projektům patřil Den jazyků. V září si každá třída vylosovala jednu evropskou zemi a žáci pak ve všech předmětech získávali informaci o dané zemi. Akce vyvrcholila 11. 10. v tělocvičně, kde se pod vedením dramatického kroužku jednotlivé třídy představily. Byla to velmi vydařená akce. Bližší informace čtete v příloze 1. čísla Třesku.

Den jazyků - Itálie

K dalším projektům patří spolupráce 1. a 9. třídy. Ta se daří velmi příjemně a v těchto dnech předávali devátáci prvňákům slabikáře. Každý přidal pár milých slov, která těm svým prvňákům přejí, a věnoval malý osobní dáreček v podobě záložky.

Slavnostní předávání Slabikářů

Devítka se také zúčastnila akce „Technohrátky“. To byl projekt na podporu technického vzdělávání. Během prohlídky školy v České Třebové jsme poznali zázemí truhlářů, elektrikářů... V konkurenci osmi dalších škol naše devítka v soutěži „HEJ TY, VÍŠ TO?“ získala 1. místo. Blahopřejeme.

Technohrátky

Škola, tedy všichni učitelé, se snaží pracovat na smolení třídních kolektivů, na příjemných mezilidských vztazích, na komunikaci mezi žáky. Velice přínosná byla i beseda pro rodiče vedená lektorem Petrem Kadlecem na téma Vaše dítě a internet.

Jak jde život ve škole, hledejte na stránkách školy nebo čtete v Třesku. Ten v soutěži školních časopisů letos získal v krajském kole 1. místo a v celostátním kole místo deváté.

Milí rodiče, v této stále náročné době se snažíme společnými silami vést děti k zodpovědné přípravě na vzdělávání a usilujeme o to, aby se stala škola příjemným místem pro setkávání dětí a čerpání informací.

Stanislava Coufalová

Nejmenší Betlém v Morašicích :-)

Masarykova základní škola Morašice, okres Svitavy

VESELÉ VÁNOCE A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK 2022

Přejeme mnoho hezkých chvil v příjemné atmosféře Vánoc, pevné zdraví, hodně štěstí a spoustu osobních i pracovních úspěchů.

Obec Morašice

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Své významné životní jubileum oslavili naši spoluobčané:

- 65 let** Miloš Famfulík
Eva Hantlová
- 70 let** Zdeněk Mlejnek
Radmila Nováčková
- 75 let** Drahomíra Benešová
Jan Zedníček

Všem blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví.